LIBRIS | We know books

8

Mihaela Doboș

MODULE DE ÎNVĂȚARE

Aplicații complexe pentru examene și olimpiade școlare

Limba și literatura română

- **60 de fișe** de lucru pe domenii de învățare
- **30 de teste** de antrenament pentru **EVALUAREA NAȚIONALĂ**
- **20 de teste** de antrenament pentru **OLIMPIADĂ**
- **Soluții și sugestii de răspuns**

Editura Paralela 45

LIBRIS | We know books

Cuprins

Cuvânt-înainte 3

Modul I **Fonetică. Ortografie și ortoepie** 5

Modul II **Vocabular** 25

Modul III **Gramatică** 47
A. Părți de vorbire 47
B. Funcții sintactice 69
C. Enunțul. Propoziția și fraza. Construcții sintactice 91

Modul IV **Variație stilistică. Utilizarea corectă a limbii române în diverse situații de comunicare** 115

Modul V **Aplicații complexe** 135
A. Teste de antrenament pentru Evaluarea Națională 135
1. Textul epic 135
2. Textul liric 203
3. Textul dramatic 239

B. Teste de antrenament pentru Olimpiada de limba și literatura română 281

Soluții și sugestii de răspuns 367

LIBRIS | We know books

MODUL I

Fonetică. Ortografie și ortoepie

Tipuri de sunete.
Corespondența sunet-literă.
Structura fonologică a cuvintelor:
diftong, triftong, hiat. Silaba.
Despărțirea în silabe. Accentul.
Variante accentuale.
Scrierea și pronunția cuvintelor
de origine străină. Reguli ortografice

Găsești răspunsurile la pagina 367

1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *ciudă* și *dugheană* au, în ordine:

a) 5 litere, 5 sunete; 8 litere, 7 sunete;
b) 5 litere, 4 sunete; 8 litere, 6 sunete;
c) 5 litere, 6 sunete; 8 litere, 8 sunete;
d) 6 litere, 5 sunete; 7 litere, 8 sunete.

Răspunsul corect: ☐

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *Gheorghe* și *Cecilia* au, în ordine:

a) 8 litere, 8 sunete; 7 litere, 7 sunete;
b) 8 litere, 7 sunete; 7 litere, 6 sunete;
c) 8 litere, 6 sunete; 7 litere, 5 sunete;
d) 8 litere, 5 sunete; 7 litere, 7 sunete.

Răspunsul corect: ☐

3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *cerință* și *Belgia* au, în ordine:

a) 7 litere, 7 sunete; 6 litere, 6 sunete;
b) 6 litere, 6 sunete; 6 litere, 5 sunete;
c) 8 litere, 6 sunete; 7 litere, 6 sunete;
d) 7 litere, 6 sunete; 7 litere, 6 sunete.

Răspunsul corect: ☐

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunetele evidențiate în cuvintele ***pli**ant* și ***vioa**ră* sunt, în ordine:

a) consoană, semivocală, vocală; vocală, vocală, vocală;
b) consoană, vocală, vocală; semivocală, vocală, vocală;
c) consoană, vocală, vocală; vocală, semivocală, vocală;
d) consoană, semivocală, semivocală; semivocală, semivocală, vocală.

Răspunsul corect: ☐

5 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
În seria de cuvinte *aerisit, gheață, auriu, scotoceai* există:

a) 3 diftongi, 1 hiat, 1 triftong;
b) 2 diftongi, 2 hiaturi, 1 triftong;
c) 2 diftongi, 2 hiaturi;
d) 4 diftongi, 1 hiat.

Răspunsul corect: ☐

6 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate cuvintele din seria:

a) res**pi**rație, cre**pus**cular;
b) **res**pirație, crepus**cu**lar;
c) respirați**e**, **cre**puscular;
d) respira**ți**e, crepuscu**lar**.

Răspunsul corect: ☐

7 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe cuvintele din seria:

a) tra-u-ma-tism, în-cre-me-ne-a-lă;
b) trau-mat-ism, în-cre-men-eală;
c) tra-u-mat-ism, înc-re-me-nea-lă;
d) trau-ma-tism, în-cre-me-nea-lă.

Răspunsul corect: ☐

LIBRIS | We know books

8 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin diftong toate cuvintele din seria:

a) frigeau, cetățean;
b) urecheat, aerian;
c) neatent, trebuia;
d) iertare, alee.

Răspunsul corect: ☐

9 Alcătuiește câte un enunț cu omografele cuvintelor subliniate în enunțurile:

Firma s-a mutat într-un alt imobil.
Am primit câte un barem pentru fiecare probă de examen.

.....

.....

10 Citește cu atenție textul și rezolvă sarcinile de lucru:

> S-au stins profeții în pustie
> Și îngeri cu aripile-atârnând
> Sunt duși încolonați
> Și strânși în piețe.
> (Ana Blandiana, *Cădere*)

a. Precizează numărul de silabe din primul vers.

.....

b. Transcrie două grupuri de sunete diferite, precizând felul lor.

.....

c. Indică felul sunetelor evidențiate în cuvântul: *înc**o**lon**a**ți*.

.....

d. Transcrie un cuvânt monosilabic, unul bisilabic și unul trisilabic.

.....

Fișa de lucru 2

1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *cercel* și *gherghef* au, în ordine:

a) 6 litere, 5 sunete; 9 litere, 7 sunete;
b) 6 litere, 4 sunete; 8 litere, 8 sunete;
c) 6 litere, 6 sunete; 8 litere, 6 sunete;
d) 5 litere, 5 sunete; 7 litere, 7 sunete.

Răspunsul corect: ☐

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *ghinion* și *mărgică* au, în ordine:

a) 6 litere, 6 sunete; 7 litere, 7 sunete;
b) 6 litere, 5 sunete; 7 litere, 6 sunete;
c) 7 litere, 6 sunete; 7 litere, 7 sunete;
d) 6 litere, 7 sunete; 7 litere, 5 sunete.

Răspunsul corect: ☐

LIBRIS | We know books

3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *ceainărie* și *chirurgical* au, în ordine:

a) 9 litere, 8 sunete; 11 litere, 10 sunete;
b) 9 litere, 9 sunete; 11 litere, 11 sunete;
c) 9 litere, 7 sunete; 10 litere, 10 sunete;
d) 8 litere, 8 sunete; 12 litere, 11 sunete.

Răspunsul corect: ☐

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunetele evidențiate în cuvintele ***vegheau*** și *creș**teau*** sunt, în ordine:

a) consoană, semivocală, vocală; semivocală, vocală, semivocală;
b) consoană, vocală, semivocală; semivocală, vocală, semivocală;
c) consoană, consoană, vocală; semivocală, semivocală, vocală;
d) consoană, vocală, vocală; vocală, vocală, semivocală.

Răspunsul corect: ☐

5 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
În seria de cuvinte *prietenie, gheonoaie* există:

a) 3 hiaturi, 2 diftongi;
b) 4 diftongi, 1 hiat;
c) 2 diftongi, 2 hiaturi;
d) 4 diftongi, 2 hiaturi.

Răspunsul corect: ☐

6 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate cuvintele din seria:

a) învățăt**oa**re, calcula**tor**;
b) **în**vățătoare, cal**cu**lator;
c) învă**ță**toare, **cal**culator;
d) în**vă**țătoare, calcu**la**tor.

Răspunsul corect: ☐

7 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe cuvintele din seria:

a) în-cu-viin-ța, no-mi-nal-i-za-re;
b) înc-u-vi-in-ța, no-min-a-li-za-re;
c) în-cuv-iin-ța, nom-in-a-liz-a-re;
d) în-cu-vi-in-ța, no-mi-na-li-za-re.

Răspunsul corect: ☐

8 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate cuvintele din seria:

a) **cla**rinetist, coin**ci**dență;
b) clarine**tist**, coinci**den**ță;
c) cla**ri**netist, **co**incidență;
d) clari**ne**tist, coincidență.

Răspunsul corect: ☐

9 Scrie în coloanele indicate cuvintele din lista următoare: *exotic, exploda, exact, exigent, exagera, exil, exod, exercițiu, examen, exulta.*

Litera „x" se rostește [cs]	Litera „x" se rostește [gz]
.....	.....
.....	.....

LIBRIS | We know books

10 Citește cu atenție textul și rezolvă sarcinile de lucru:

> Născută în 1948 la București, Grete Tartler este scriitoare, orientalistă, muziciană, profesor asociat la Universitatea București și diplomat.
>
> (Alina Purcaru, Paula Erizanu, *Un secol de poezie română scrisă de femei. Vol. II*)

a. Scrie în litere numeralul din text.

.....

b. Transcrie un cuvânt care conține două grupuri diferite de sunete, precizându-le.

.....

c. Desparte în silabe cuvintele: *muziciană, universitatea, București, diplomat.*

.....

.....

c. Transcrie un cuvânt în care numărul de litere este mai mic decât numărul de sunete.

.....

Fișa de lucru 3

1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin hiat toate cuvintele din seria:

a) vopsea, miloagă;
b) muntean, acadea;
c) idiot, mormăit;
d) viespar, viață.

Răspunsul corect: ☐

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin triftong toate cuvintele din seria:

a) plângeau, cioară;
b) veneau, lăcrămioară;
c) vegheau, lighioană;
d) mieuna, oaie.

Răspunsul corect: ☐

3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *viceconsul* și *cocean* au, în ordine:

LIBRIS We know books

a) 9 litere, 9 sunete; 6 litere, 6 sunete;
b) 10 litere, 9 sunete; 6 litere, 5 sunete;
c) 10 litere, 10 sunete; 6 litere, 5 sunete;
d) 10 litere, 11 sunete, 5 litere, 5 sunete.

Răspunsul corect: ☐

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunetele evidențiate în cuvintele ***chibrit*** și *tuci**uriu*** sunt, în ordine:

a) vocală, consoană, vocală; consoană, vocală, semivocală;
b) element grafic fără valoare fonetică, consoană, vocală; consoană, semivocală, vocală;
c) semivocală, consoană, vocală; consoană, semivocală, semivocală;
d) vocală, consoană, element grafic fără valoare fonetică; consoană, vocală, vocală.

Răspunsul corect: ☐

5 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe cuvintele din seria:

a) act-u-al-men-te, bi-bli-ot-e-că;
b) ac-tual-men-te, bib-li-o-te-că;
c) a-ctual-men-te, bibl-i-o-te-că;
d) ac-tu-al-men-te, bi-bli-o-te-că.

Răspunsul corect: ☐

6 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe cuvintele din seria:

a) geo-gra-fi-e, cinci-ze-ci-me;
b) ge-o-gra-fi-e, cin-ci-ze-ci-me;
c) ge-o-gra-fi-e, cinci-ze-ci-me;
d) geog-ra-fi-e, cinci-ze-ci-me;

Răspunsul corect: ☐

7 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate cuvintele din seria:

a) latini**ta**te, mânzu**leț**;
b) la**ti**nitate, mân**zu**leț;
c) latini**ni**tate, **mân**zuleț;
d) latinita**te**, mânzu**leț**.

Răspunsul corect: ☐

8 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
În seria de cuvinte *miercurea, neobligatoriu* există:

a) 2 diftongi, 2 hiaturi;
b) 1 diftong, 2 hiaturi;
c) 4 diftongi;
d) 3 diftongi, 1 hiat.

Răspunsul corect: ☐

9 Scrie pe coloana din dreapta forma corectă de plural a substantivelor date:

mânz .....
englez .....
hotel .....
șiret .....

LIBRIS | We know books

10 Citește cu atenție textul și rezolvă sarcinile de lucru:

> Ș-apoi Humuleștii, și pe vremea aceea, nu erau numai așa, un sat de oameni fără căpătâi, ci sat vechi răzășesc, întemeiat în toată puterea cuvântului: cu gospodari tot unul și unul, cu flăcăi voinici și fete mândre, care știau a învârti și hora, dar și suveica, de vuia satul de vatale în toate părțile...
>
> (Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

a. Transcrie un verb care conține doi diftongi și unul care conține un hiat și un diftong.

.....

b. Subliniază silaba accentuată în cuvintele *căpătâi* și *suveica*.

.....

c. Exemplifică un cuvânt în care grupul de sunete *oa*, din cuvântul *toate*, să aibă valoare de hiat.

.....

d. Precizează felul sunetelor din cuvintele *aceea* și *întemeiat*.

.....

.....

Fișa de lucru 4

1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Numărul de litere este egal cu numărul de sunete în toate cuvintele din seria:

a) chipul, copiii;
b) stânga, el;
c) acest, cel;
d) atunci, este.

Răspunsul corect: ☐

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin hiat toate cuvintele din seria:

a) nevoie, ai;
b) foarte, prieteni;
c) fundație, familie;
d) întotdeauna, clujeancă.

Răspunsul corect: ☐

3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:

a) no-ți-u-ne, e-vi-den-ți-e-rea;
b) no-țiu-ne, e-vi-dențI-e-rea;
c) noț-iu-ne, e-vi-den-ți-e-rea;
d) no-ți-un-e, ev-i-den-ți-e-rea.

Răspunsul corect: ☐

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate toate cuvintele din seria:

LIBRIS We know books

a) tre-bu-**ia**, **ex**-pe-ri-men-tul;
b) tre-bu-**ia**, ex-pe-ri-**men**-tul;
c) **tre**-bu-ia, ex-pe-**ri**-men-tul;
d) tre-**bu**-ia, ex-pe-ri-men-**tul**.

Răspunsul corect: ☐

5 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Există semivocale în toate cuvintele din seria:

a) uit, descrierea;
b) adaug, bibliotecă;
c) cărți, lectură;
d) caut, detalii.

Răspunsul corect: ☐

6 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
În seria de cuvinte *ieșean, geamandurii* există:

a) 4 diftongi;
b) 3 diftongi, 1 hiat;
c) 2 diftongi, 2 hiaturi;
d) 3 diftongi.

Răspunsul corect: ☐

7 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *damblagiu* și *delicios* au, în ordine:

a) 9 litere, 9 sunete; 8 litere, 7 sunete;
b) 9 litere, 8 sunete; 8 litere, 7 sunete;
c) 9 litere, 9 sunete; 8 litere, 8 sunete;
d) 8 litere, 8 sunete; 7 litere, 7 sunete.

Răspunsul corect: ☐

8 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunetele evidențiate în cuvintele ***vioa**ră* și *ma**gie*** sunt, în ordine:

a) semivocală, semivocală, vocală; consoană, vocală, semivocală;
b) vocală, semivocală, vocală; consoană, vocală, vocală;
c) consoană, semivocală, vocală; consoană, element grafic fără valoare fonetică, vocală;
d) semivocală, semivocală, vocală; consoană, vocală, element grafic fără valoare fonetică.

Răspunsul corect: ☐

9 Scrie un enunț în care să apară un substantiv ce conține consoana *w*.

10 Citește cu atenție textul și rezolvă sarcinile de lucru:

> Jocurile oferă animatorului oportunitatea de a varia condițiile activității în concordanță cu necesitățile grupului, lucru care poate fi deseori dificil de realizat folosind alte metode.
>
> (*855 de Jocuri și Activități. Ghidul animatorului*)

a. Transcrie două cuvinte care conțin mai mult de cinci silabe.

b. Subliniază silaba accentuată în cuvintele *varia* și *activități*.

LIBRIS | We know books

c. Transcrie un cuvânt care conține un *i* final asilabic.

.....

d. Scrie în litere numeralul 855.

.....

Fișa de lucru 5

1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin hiat și diftong toate cuvintele din seria:

a) serie, alegerea;
b) apropiații, copiii;
c) nailon, mânuit;
d) melodiilor, vederea.

Răspunsul corect: ☐

2 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate toate cuvintele din seria:

a) **vi**-su-ri-le, în-de-pli-**ni**;
b) **vi**-su-ri-le, în-de-**pli**-ni;
c) vi-su-ri-**le**, în-**de**-pli-ni;
d) vi-**su**-ri-le, în-de-pli-**ni**.

Răspunsul corect: ☐

3 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect accentuate toate cuvintele din seria:

a) i-ni-ți-a-**ti**-vă, co-o-pe-**ra**-rea;
b) i-**ni**-ți-a-ti-vă, co-**o**-pe-ra-rea;
c) **i**-ni-ți-a-ti-vă, co-o-**pe**-ra-rea;
d) i-ni-ți-a-**ti**-vă, co-o-pe-ra-**rea**.

Răspunsul corect: ☐

4 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Numărul de litere este egal cu numărul de sunete în toate cuvintele din seria:

a) este, bombă;
b) ciocoiul, cameră;
c) nemărginită, cetățenești;
d) aci, ciocoiul.

Răspunsul corect: ☐

5 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Conțin hiat cuvintele din seria:

a) educația, familie;
b) prieten, teamă;
c) știi, înainte;
d) mediul, politețea.

Răspunsul corect: ☐

6 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Numărul de litere este diferit de numărul de sunete în toate cuvintele din seria:

a) violet, cercetaș;
b) axial, geamandură;
c) cercevea, arctic;
d) cerere, gem.

Răspunsul corect: ☐

LIBRIS We know books

7 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele *kilogram* și *wagnerian* au, în ordine:

a) 9 litere, 8 sunete; 9 litere, 8 sunete;
b) 8 litere, 8 sunete; 9 litere, 9 sunete;
c) 9 litere, 10 sunete; 9 litere, 10 sunete;
d) 8 litere, 9 sunete; 9 litere, 9 sunete.

Răspunsul corect: ☐

8 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:

a) cau-ca-zi-an, sub-ter-fug-iu;
b) ca-u-ca-zian, sub-ter-fu-giu;
c) ca-u-ca-zi-an, sub-ter-fu-giu;
d) ca-u-caz-i-an, subt-er-fu-giu.

Răspunsul corect: ☐

9 Apreciază cu **A** (adevărat) și **F** (fals) fiecare dintre afirmațiile următoare.

a) Se scrie și se pronunță *bleumaren*. .....
b) În cuvintele *eu, el, ei, ele* numărul de litere este mai mic decât numărul de sunete. .....
c) Cuvântul *afin* are două accente diferite, în funcție de sens. .....
d) În cuvântul *caracter* este accentuată a doua silabă. .....

10 Citește cu atenție textul și rezolvă sarcinile de lucru:

> — Dar spuneai că sunteți rude...
> — Suntem. Mai mult: tatăl meu era nepotul ei favorit. Era nepotul favorit al văduvei general Iancu Calomfir. Dar ce-are a face?
>
> (Mircea Eliade, *Uniforme de general*)

a. Transcrie două cuvinte care conțin triftong.

.....

b. Precizează numărul de litere și numărul de sunete din cuvintele: *era, general, favorit, face.*

.....

.....

c. Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *nepotul, văduvei.*

.....

d. Scrie numărul de silabe din enunțul: *Dar ce-are a face?*.

.....

Fișa de lucru 6

1 Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Numărul total de silabe din enunțul *Eu cred că ți-ar face plăcere să-l cunoști.* este

a) 12;
b) 10;
c) 11;
d) 13.

Răspunsul corect: ☐